

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **G. A.**
st. přísl. Gruzie
t. č. pobytem PoS Zastávka, Havířská 514, 664 84 Zastávka
doručovací adresa: X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2022, č. j. OAM-96/ZA-ZA11-ZA03-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný rozhodnutím ze dne ze dne 28. 2. 2022, č. j. OAM-96/ZA-ZA11-ZA03-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 22. 3. 2022, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 17. 2. 2022. Jako důvod uvedl, že se obává výhrůžek osob, které si myslely, že při pobytu v zahraničí (v roce 2017 se vrátil z Běloruska) vydělal peníze. Tyto osoby ho obtěžovaly opakovaně. Gruzii opustil v listopadu 2021, do České republiky přicestoval přes Polsko. Má problémy se srdcem a vysoký krevní tlak, jinak je zdravý. V rámci pohovoru k žádosti dne 17. 2. 2022 upřesnil, že do České republiky přicestoval na radu kamaráda, od listopadu 2021 zde pracoval. Na státní orgány ve své vlasti se kvůli problémům s osobami, které mu vyhrožovaly, neobrátil, protože se bál.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z října 2021. Podle této zprávy v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda nemá pod kontrolou pouze separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie, ty jsou pod kontrolou Ruska. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie má na zákonné úrovni zakomponovanou úroveň ochrany jednotlivce na podobné úrovni jako v zemích EU, ústava země garantuje základní práva a svobody, byť některé nedostatky (např. porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám) přetrvávají. Gruzie je členem OSN a přistoupila k základním lidskoprávním úmluvám. Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomocí státních úřadů se rovněž zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců. Dle zprávy organizace Freedom House – Svoboda ve světě 2021 má Gruzie status „částečně svobodné“ země. S výjimkou separatistických regionů Abcházie a Jižní Osetie, splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu.
4. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z citovaného materiálu, že v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu, v souladu s vyhláškou č. 328/2015 Sb. V zemi původu neměl problémy se státními nebo bezpečnostními orgány, jeho problémy byly soukromého charakteru. Potíže s osobami, které po něm požadovaly peníze (již od roku 2017), však s těmito orgány neřešil. Nelze tedy mít za to, že by mu v domovské zemi pomoc poskytnuta nebyla. Žalobce neprokázal, že by v jeho případě nebylo možné Gruzii za bezpečnou zemi původu považovat.

III. Žaloba

5. Žalobce namítl nedostatečné zjištění skutkového stavu, nedostatečné odůvodnění napadeného rozhodnutí a nesprávnou aplikaci § 16 odst. 2 zákona o azylu. Má za to, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalovaný se dostatečně nezabýval skutečnostmi, které žalobce v rámci správního řízení uvedl.
6. V napadeném rozhodnutí žalovaný nepracuje s žádnými informacemi o zemi původu žalobce, na podkladě použité zprávy o Gruzii žalovaný odkázal jen na zcela obecné informace, které s důvody žádosti o mezinárodní ochranu žalobce nesouvisí. Tuto zprávu vytvořil žalovaný pro účely zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí, nikoliv pro účely individuálního posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Hodnocení Gruzie je

neobjektivní a zcela nedostatečné pro řádné zjištění skutkového stavu, nezohledňuje individuální důvody žádosti žalobce a není přesné, jak to vyžaduje § 23c písm. c) zákona o azylu.

7. Při aplikaci konceptu bezpečné země původu leží větší část důkazního břemene na žadateli. Neznamená to však, že by se na něj důkazní břemeno kompletně přesunulo a že by žalovaný mohl prakticky rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních informací z různých zdrojů o zemi původu. Povinnost správního orgánu zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, vyplývá z § 3 správního řádu. Tuto povinnost nese správní orgán i v případě žádosti o mezinárodní ochranu podané cizincem, který pochází z bezpečné země původu. Žalobce svou část důkazního břemene unesl tím, že žalovanému poskytl věrohodnou výpověď. Uváděl skutečnosti, které mohou mít relevanci pro udělení mezinárodní ochrany. Nic v rozhodnutí žalovaného nenasvědčuje individuálnímu posouzení žádosti žalobce. V odůvodnění napadeného rozhodnutí chybí skutkové závěry o tom, zda by se právům žalobce v jeho konkrétním případě mohlo dostat efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů.
8. K nevyčerpání prostředků vnitřní ochrany žalobce cituje dva rozsudky Nejvyššího správního soudu. Podle rozsudku ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, „mohou nastat situace, kdy není možné nebo účelné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu k tomu, aby mohla být považována podmínka nemožnosti ochrany vlastní země za splněnou. V situaci, kdy stěžovatelka v průběhu řízení tvrdila, že jí vlastní země nebyla schopná či ochotná ochranu poskytnout, i kdyby o ni požádala, bylo na místě, aby správní orgán toto její tvrzení zvážil a případně vyvrátil na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, tedy relevantních informací a zpráv o zemi původu“. Podle rozsudku ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Azs 146/2006, „jako důvod pro neudělení azylu nemůže obstát argument, že žadatel o azyl v zemi původu tyto orgány nepožádal o pomoc, a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád státu jeho původu.“
9. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný nepovažuje žalobní námitky za důvodné. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu. Gruzie (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) je na seznamu bezpečných zemí původu. Svoji situaci (obavy z kriminálního jednání soukromých osob) mohl žalobce řešit prostřednictvím k tomu příslušných institucí v zemi původu; z jeho výpovědi však nevyplývalo, že by tyto orgány nebyly schopné či ochotné žalobci odpovídat pomoci poskytnout.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
12. Žaloba není důvodná.

13. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
14. Podle § 2 bodu 7 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Gruzie, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie, je v České republice považována za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
15. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 procedurální směrnice). Přitom musí mimo jiné zohlednit zejména informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
16. Z bodu 46 preambule procedurální směrnice vyplývá, že se členské státy mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu, nebo zda označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká vnitrostátní úprava zvolila variantu seznamu bezpečných zemí původu, který se nejméně jedenkrát v kalendářním roce přezkoumává. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu ho stanoví vyhláškou ministerstvo vnitra. Jak je uvedeno v procedurální směrnici, rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule). Na druhou stranu, označení třetí země jako bezpečné země původu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní

situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě zasměrodatné (viz bod 42 preambule).

17. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Toto pravidlo koresponduje s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Koncept tzv. bezpečné země původu je tedy aplikován jako určitý odklon od standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky, která je nastolená ze zákona. Bylo tedy na žalobci, který pocházel z bezpečné části Gruzie, aby prokázal, že tato domněnka neplatí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70).
18. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu, jež by zohledňovaly individuální situaci žalobce. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z října 2021, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobce prokázal, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil.
19. Důvody, pro které žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany, nejsou způsobilé vyvrátit domněnku bezpečnosti Gruzie. Tyto důvody spočívají v obavách z výhrůžek neznámých osob, které po něm požadují peníze, tj. jedná se o problémy se soukromými osobami. Tyto obavy by sice mohly být relevantní z hlediska udělení doplňkové ochrany, avšak pouze za podmínky, že by státní orgány tvrzené ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu atd. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47). V případě bezpečné země původu platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149). Možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany totiž představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. To znamená, že již označením Gruzie jako bezpečné země původu se vytváří domněnka, že možnost využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje a je pak na žadateli, aby případně tuto domněnku vyvrátil.
20. Z výpovědi žalobce vyplynulo, že ve vlasti nikdy neměl konkrétní problémy se státními orgány. Argumentace žalovaného, že žalobce se v případě problémů může na kompetentní orgány obrátit a využít ke své ochraně před případnými obtížemi ze strany soukromé osoby dostupné vnitrostátní prostředky, je proto správná. Žalobce se ani nepokusil vnitřní

ochranu vyhledat, nelze tedy tvrdit, že by mu tato ochrana nebyla k dispozici. Pouhá nedůvěra ve státní instituce přitom důvod pro udělení mezinárodní ochrany nezakládá (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 – 37). Informace o Gruzii shromážděné žalovaným potvrzují, že gruzínští občané mohou ke své obraně použít řadu legálních prostředků. Žalobce ani nezpochybňoval, že by možnost vnitřní ochrany měl, netvrdil, že by mu orgány země původu nemohly pomoci. Žalobcem odkazované rozsudky Nejvyššího správního soudu se jednak netýkají tzv. bezpečných zemí původu a jednak míří na skutkově zcela odlišné situace. V případě žalobce tak nebyla nastolena potřeba ochrany před pronásledováním či skutečným nebezpečím vážné újmy, jak je chápána právními předpisy v oblasti mezinárodní ochrany.

21. Lze proto shrnout, že žalobci se v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nepodařilo vyvrátit domněnku, podle které je Gruzie bezpečnou zemí původu. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a žádost žalobce řádně posoudil. Krajský soud se z toho důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.
22. Nad rámec nutných důvodů rozhodnutí je na místě podotknout, že soud si je vědom řízení o předběžné otázce ve věci C-406/22, *C. V. proti Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky*, jehož podstatou je otázka, zda unijní právo umožňuje vymezit bezpečnou zemi původu s teritoriálními výjimkami (tak jako je tomu i v případě Gruzie). Do doby, než bude o této otázce rozhodnuto, však krajský soud pro účely zachování jednotnosti a předvídatelnosti postupu v obdobných případech bude držet dosavadní praxi. Podle ní zdejší soud k rozporu vymezení země jako bezpečné země původu s teritoriálními výjimkami s unijním právem nepřihlíží bez námítky, z vlastní iniciativy. V posuzované věci žalobce nezpochybnil legálnost uvedení Gruzie ve vyhlášce z důvodu rozporu jejího vymezení jako bezpečné země původu s teritoriálními výjimkami s unijním právem.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

23. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
24. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádná náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 3. října 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.

samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:

B. K.